

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimil nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Ultramontansko stališče.

II.

Pojasnili smo včeraj dijametralno nasprotje mej stališčem dalmatinskega nadškofa Careva in ljubljanskega škofa Jegliča. Dalmatinski nadškof pravi, da vse to kar dela ljubljanski škof in njegova duhovščina v političnem oziru, je za duhovnika absolutno nečastno in mu je prepovedano po vsakem cerkvenem in svetem zakonu.

Od kod ta principijalni razloček mej stališčem dalmatinskega nadškofa in ljubljanskega škofa? Oba sta duhovnika jedne in iste katoliške cerkve, a vendar sta popolnoma različnih nazorov. Razlika mej njima je prav toliko, kakor mej liberalci in klerikalci na Kranjskem. To isto, kar uči dalmatinski nadškof, to isto trdimo tudi mi liberalci. V tem pa, ko se cela katoliška cerkev strinja z dalmatinskim nadškofom — vsaj ugovarjal mu ni nihče, tudi papež ne, ki je vendar najvišja cerkvena avtoriteta in bi se bil moral oglasiti, ako bi bil nadškof Carev kaj napačnega učil — razglajajo nas, ki nič več ne zahtevamo, kakor dalmatinski nadškof za krivoverce, za odpadnike in sovražnike katoliške cerkve. Tolaži nas samo to, da se nahajamo v družbi vzglednejših duhovnikov, kakor so tisti, ki nas pošiljajo v dno pekla.

Rekli smo da se je postavil ljubljanski škof odkrito na najskrajnejše ultramontansko stališče, torej na tisto stališče, ki hoče, da naj cerkev in duhovščina gospodujeta nad vsem, da se mora cerkvi in duhovščini vse pokoravati in to tudi v vseh posvetnih zadevah. Škof pravi v zadnjem svojem pastirskem listu:

„Za vse smo postavljeni kot duhovni pastirji in ravno zavoljo tega moramo vedno in vedno vsem glasno oznanjevati, katero prizadevanje, katera politika se vjema z gospodstvom Božjim, katera pa ne; prvo moramo podpirati in vam pripo-

ročati, drugo pa pobijati in Vas od nje odvrčati. Posebno pri volitvah vam moramo bistro povedati, kako morate voliti, ako hočete imeti nastopnike Bogu pokorne, ne pa Bogu upornih.

Nasprotniki trdijo, da se bore zoper klerikalizem, ne pa zoper vero, ko spodkopavajo oblast duhovnikov. In vendar je Jezus ustanovil svojo cerkev in je njej dal vso oblast in zapovedal, da mora njo vsakdo poslušati. Cerkev Jezusova pa nam govori po papežu, po škofih in duhovnikih. Kdor teh ne posluša, ampak njihovo delovanje spodkopava, upira se kar naravnost Jezusovim naredbam.“

V teh škofovih besedah se zrcali ves ultramontanski program. Tu je jasno povedano, da se mora vsakdo v vseh, tudi v posvetnih zadevah brezpogojno pokoravati duhovščini, zakaj duhovščina ima vso oblast, po duhovščini govori cerkev Jezusova, in kdor duhovščine ne posluša, upira se kar naravnost Jezusovim naredbam. In v očigled takim nazorom ima škof še drznost trditi, da duhovniki nečejo povsod gospodovati. Oh ne, duhovščina neče gospodovati, samo monopol ima, da odloči, kaj hoče Bog, a kdor se tej odločitvi ne ukloni tisti se upira Jezusovim naredbam!

Škofova logika bi bila občudovanja vredna, ko bi ne bil škof pozabil podati nam garancije, da Bog res vse to želi, kar želi ljubljanski škof in dr. Šusteršič. Žal, da v tem oziru nimamo prav nobene poročila. Nam se dozdeva, da niti ljubljanski škof niti vsi njegovi kanoniki, župniki in kaplani z drom. Šusteršičem in Jezusu in cerkvi udanim Vencajzem vred ne vedo, kaj Bog želi! in zdi se nam, da je naravnost sramotenje Boga, če se ustanovitev Šusteršičeve žlindre gospodarske zveze ali Vencajzove zavarovalnice predstavlja kot oživetvorenje božje volje, kakor je to v svojem zadnjem pastirskem listu storil ljubljanski škof

Ta pastirski list nam kaže ultramontanski fanatizem ljubljanskega škofa v vsi njegovi nagoti. Škof hoče s svojo duhovščino gospodovati nad vsemi in si lasti pravico, da odločuje, kaj želi Bog in česa ne želi, katera politika se ujema z gospodstvom božjim, katera ne, ali želi Bog, da se napravijo konsumi ali ne, iz kratka, škof reklamira za se in za svojo duhovščino absolutno in neomejeno nadvlado, on hoče tudi v posvetnih stvareh diktirati.

Mi se temu ne uklonimo nikdar in za nobeno ceno ne bomo priznali, da bi nam duhovniki v božjem imenu v posvetnih zadevah ukazovali, kakor to uči ljubljanski škof. Z ljudmi, ki imajo take nazore, kakor jih je razvil ljubljanski škof, tudi ni nobenega paktiranja. Taki nazori ne smejo obveljati, a da se to doseže, je odprta samo jedna pot — boj. Škof hoče boj — naj ga torej ima!

50letnica trgovske in obrtniške zbornice za Kranjsko.

(Konec.)

Župan Hribar čestital je zbornici k slavnostnemu dnevu v svojem in v imenu občinskega sveta ljubljanskega. Trgovsko in obrtno zbornico kranjsko vežejo z deželnim stolnim mestom marsikake vezi. V Ljubljani ima svoj sedež, mestna občina skrbi jej za stanovanje, z deželnim stolnim mestom voli poslanca v državni zbor. Glavna in najvažnejša vez pa je, da ima trgovska in obrtna zbornica kranjska ravno najbolje varovati in zastopati koristi ljubljanskih davkoplačevalcev. Saj je v Ljubljani največ trgovine v deželi in tudi obrtnija je tukaj krepkejša razvita, kakor kjerkoli na Kranjskem. Rado se naglašja, da je Kranjska poljedelska dežela. Kdor hoče s tem izraziti stanje, v katerem se nahaja lepa naša dežela v primeri z deželami, ki imajo razvito trgovino in veliko obrtnijo, govori

prav. Žal, da se nahaja tudi taci, ki hočejo s tem reči, da je našej deželi spás le v poljedelstvu in v zboljševanju istega. To pa je velika zmotá. Res kmet naj se uči da bode čedalje racionalneje obdelaval svojo zemljo ter si v potu svojega obraza prislužil čedalje več kruha; vendar pa naj se ne pozabi, da Kranjska ne bode nikdar poljedelska dežela v tem pomenu besede, da bi svoje poljedelske pridelke v velikem izvažati zamogla. Pač pa imamo na Kranjskem vse pogoje za razvoj obrtnije in trgovine. Deroči naši gorski potoki in bistré reke, združene z bogastvom rudnin, vabijo k ustanavljanju velikih industrijalnih zavodov; razne v posameznih delih dežele že od nekdaj udomačene obrtne panoge kliče, o takorekoč po spopolnjevanji in boljšem razvoju domače obrti; bližina Trsta in drugih pristanišč ob jadranskem morji pa ustvarja pogoje za uspešno trgovanje in nam je tudi res že vzgojila dobrih trgovcev. Domača obrtnija, ki bode zaslužka dajala kmetovalcu, kedar počiva poljsko delo; velika industrija, katere delalska in uradniška krđela bodo stalni in dobri konsumentje kmetijskih pridelkov; dobro razvito ter na solidnej podlagi sloneče trgovstvo, ki bode skrbelo za izvoz deželnih pridelkov in izdelkov: glejte, to je slika splošnega blagostanja, kakoršnega si moramo za našo deželo želeli in kakoršnega bi deležen postal kmet in gospod, vaščan in meščan. Glavna faktorja, ki nam k takemu blagostanju pripomoreta, pa sta trgovina in obrtnija. Tega se je zavedala tudi državna oblast, ko je pred 50 leti oživotvorila trgovske in obrtne zbornice, davši jim tako važen delokrog in določivši jih za pospeševalteljice trgovskega in obrtnega razvoja. Čestitajoč torej danes trgovske in obrtne zbornici kranjske na njene petdesetletnici, pravi govornik, da te čestitke ne more zaključiti bolje, ko če ob jednom izreče željo, da bi ta važna korporacija v korist dežele in zlasti tudi v ko-

LISTEK.

Izdajalsko srce.

Angleški spisni Edgar Poe.

Res je, moji živci so bili in so še sedaj zelo zelo razburjeni, a zakaj pravijo, da sem blazen? Bolezen je poostрила moja čutila, toda ni jih uničila, niti oslabila jih ni. Zlasti moj sluh je izvanredno tenek. Čul sem vse, kar se godi na nebu in na zemlji. Še več, čul sem celó to, kar se godi v peklu. Kako torej naj bi bil blazen? Poslušaj me! — in pazi, kako razumno, kako mirno umejem pripovedovati ves dogodljaj.

Kako se je misel najprve rodila v mojem dubu, tega ti vsekakor ne morem povedati, no, ko se je enkrat rodila, tedaj me ni prestala trpinčiti in mučiti dan in noč. Smotra nisem imel nikakega. Mrznja me ni palila. Ljubil sem starca. Nikdar mi ni storil ničesar žalega. Nikdar me ni razžalil. Njegovo zlato ni vzbujalo v meni nikake želje. Mislim, da je zakrivilo vse le njegovo oko. Da, nedvomno! Jedno njegovo oko je bilo kakor oko jastreba — blede, modro oko, preraščeno s kožico. Kadar koli me je pogledalo to oko, zledenela mi je kri v žilah — in tako sem počasi, korak za korakom, osnoval načrt, da vzamem starcu življenje ter se osvobodim za vedno tega očesa.

Toda to je baš ono, za kar se gre. Ti me smatraš blaznim. Blazniki ne vedo ničesar. No, da bi me bil videl! Da bi bil videl, kako umno sem stvar zasnoval, — kako oprezno — kako modro sem delal — kako sem se umel pritajevati! Nikdar nisem bil prijaznejši s starcem, nego ona dva tedna, predno sem izvel umor. Vsako noč okrog polnoči sem obrnil kljuko na njegovi ključavnici in odprl vrata — počasi, prav počasi! A ko sem vrata toliko odmaknil, da sem mogel glavo vtakniti notri, izvlekel sem najprve zastrito svetilko — dobro zastrito, da ni niti jeden žarek luči uhajal ven — in potem sem glavo pomikal v sobo. O, ti bi se bil smejal, da bi bil videl, kako lokavo sem pomikal glavo skozi odprtino! Rinil sem jo počasi — zelo, zelo počasi, da ne bi morda motil starca v spanju. Trebalo je debelo uro, dokler sem vtaknil glavo toliko v špranjo, da sem videl starca ležečega v postelji. Reci mi, bi li mogel blaznik delati tako modro? Ko mi je bila glava v sobi, odprl sem oprezno svetilko — da bi bil le videl! — oprezno, da ne bi zaškripal zaklon; odpiral sem samo toliko, da bi ozek trak luči osvetlil ono starčovo jastrebsko oko. To sem delal akozi sedem dolgih noči, vsako noč ravno o polnoči, no vsakokrat je bilo oko zaprto, zato pa tudi nisem mogel izvršiti čina, kar — ti veš — mrzel nisem starca, ampak njegovo oko. A vsakega jutra, ko se je sdanilo,

sem stopil drzno v njegovo sobo ter začel z njim priarčen, vesel razgovor, ga klical prijateljsko po imenu ter ga vpraševal, kako je prebil noč. Po tem izpoznaš, da starec, kakor je bil preprost, ni mogel niti slutiti, da hodevam vsako noč baš o polnoči k njemu v pohode in gledam, kako spava.

Osmo noč bil sem še opreznější kot običajno, ko sem odpiral vrata. Malo kazalo ure se premika bolj hitro, nego se je takrat gibala moja roka. Nikdar prej od one noči nisem tako občutil svoje moči in sile svojega razuma. Jedva sem pritajeval svoje notranje veselje. Pomislil samo: po malem odpiram vrata, a on niti ne sanja o mojih tajnih delih in mislih! Toliko da nisem vdaril v glasen krohot, ko sem se spomnil tega — a morda me je starec vendar čul, kajti nakrat se je obrnil v svoji postelji, kakor da ga je nekaj vzbudilo iz spanja. Ti meniš, da sem se umaknil — toda nisem se. V njegovi sobi je bilo temno kakor v rogu (oknice na njegovih oknih so bile zaprte od strahu pred roparji) in tako sem vedel, da ne more opaziti odprtih vrat, in nadaljeval sem svoj posel tiho in vztrajno.

Že sem vtaknil glavo skozi, dvigniti sem hotel zaklon svetilke, ko mi zdrkne palec od kovinske kljukice, a starec je skočil v postelji pokonci ter zaklical na ves glas: Kdo je tu?

Ostal sem miren ter nisem rekel niti besedice. Skozi celo debelo uro nisem niti

z roko mahnil, a vendar nisem čul, da bi bil starec zopet legel. Sedel je v postelji ter je prisluskoval. Prav tako kakor sem jaz nekoč delal noč na noč, tako je sedaj on prisluskoval tikanju ure Smrti v zidu.

Nakrat sem začul lahno ječanje. Vedel sem takoj, da rojeva to ječanje smrtni strah. To ni bilo ječanje, kakoršno čujem, ako te kaj boli ali žalosti — ne! To je bilo ono tiho pridušeno ječanje, ki se izvija iz dna duše, kadar je srce napolnjeno z grozo. Dobro sem poznal ta glas. Često-krat v noči, baš okoli polnoči, ko spava ves svet, se je dvigal iz mojih lastnih prsi, večajoč s svojim strašnim odmevom ledeni strah, kateri me je takrat oklepal. Povem ti, da sem ga dobro poznal. Vedel sem, kaj občuti starec v svoji duši in obžaloval sem ga, dasi mi je skakalo srce od veselja. Vedel sem, da leži buden v postelji od prvega slabega šuma, kateri ga je zbudil iz spanja. Od one minute je čim dalje bolj rastle njegov strah. A on je skušal, da si predoči ta strah kakor nekaj umišljenega neumnega, toda ni se mu posrečilo. Gotovo si je dejal: „Samo veter je potegnil skozi dimnik, samo miš je stekla po sobi“, ali „To je le cvrček kje tiho zaširikal“. Da skušal se je pomiriti s takim ugibanjem, toda vse je bilo zaman. Zaman, ker Smrt se je pomikala bliže ter ovijala s črnim pajčolanom svojo žrtev.

(Dalje prih.)

rist deželne stolnega mesta bila si vedno svesta, da je kolikor toliko tudi od njenega delovanja odvisna povzdiga splošnega blagostanja v deželi. U to ime torej: vivat, floreat, laboret!

Gospod Anton Gnjezdica čestital je v imenu trgovske in obrtniške zbornice zagrebške. „Pozdravljam Vas kot krvne brate v imenu vsega hrvatskega naroda. Ni ga razločka med nami, saj smo vsi sinovi jedne majke Slave. Kot bratje Vaši želimo, naj Bog blagoslovi Vaše delovanje, da se v prihodnjih petdesetih letih podvoji blagostanje v deželi“. Ta prisrčna čestitka sestrake zbornice zagrebške vsprejela se je z burnimi živimi kliči.

Zbornici došlo je povodom njenega jubileja mnogo brzojavnih in pisanih čestitk. Čestital je tudi trgovinski minister baron Call ter izrekel zbornici zahvalo za petdesetletno uspešno delovanje. Zlasti iskreno so čestitali hrvatske in češke zbornice v Pragi, v Oseku, Spljetu, Senju, Plznu, nadalje zbornice na Dunaju, v Hebu, Tropavi, Brnu, Ljubnu, Olomucu, Celovcu, Gradcu, Gorici, Bolcanu, Solnogradu, Rovertu in Rovinju ter trgovsko društvo „Merkur“ v Zagrebu.

O nadaljnji točki dnevnega reda, o ustanovitvi slovenske trgovske akademije v Ljubljani, poročal je drugi zborniški tajnik dr. Murnik ter v obširnem stvarnem govoru, katerega priobčimo v jedni prihodnjih števil, dokazal nujno potrebo takega zavoda za slovenski narod. V imenu združenih odsekov predlagal je konečno, naj zbornica izvoli odsek, ki naj obstoji iz predsednika, tajnika in petih drugih članov; naloga pa mu naj bo, posvetovati, se o vsem, kar treba ukreniti, da se ustanovi v Ljubljani slovenska trgovska akademija in o tem poročati zbornici. V ustanovni zaklad te akademije je odmeniti 20.000 kron; od teh je 5.000 K še v teku letošnjega leta plodonosno naložiti.

Zborniški svetnik Lenarčič je v obširnem informativnem govoru razložil razvoj trgovskega šolstva v inozemstvu in v Avstriji in poudarjal potrebo take šole za industrijalca, kakor tudi za malega trgovca. Nekdaj je kramarski trgovec precej dobro izhajal pri svoji mali trgovini; danes pa je pri vsi svoji štedljivosti in pridnosti pogubljen, ako ne razume prav kupiti in prav kalkurirati. Moderna trgovina je svetovna trgovina na sebi. Če pogledamo statistiko trgovskega šolstva vidimo, da smo Slovenci silno zaostali za drugimi narodi v Avstriji. Slovenci nimamo nobene učilnice za trgovsko izobrazbo in pojavila se je vroča želja po trgovskih šolah. Saj se naša notranjska centrala Postojna močno poteguje za njo, ker čuti živo potrebo po izobrazbi trgovskega stanu. Želim, da bi Postojna kmalu prišla do njene otvoritve. V pomirjenju duhov bodi pa povedano, da nameravana ljubljanska višja trgovska šola nikakor ni kako konkurenčno podjetje bodoči postojnski šoli, kajti ta bi po mojem mnenju mogla biti le nižja trgovska šola, ki ima ves drug krog učencev, kakor pa bi ga imela višja ljubljanska. Upam da bodo sredstva za višjo šolo na razpolago; le nekoliko dobre volje je treba od zgoraj in pri prizadetih faktorjih in šola se bo lahko ustanovila, saj učne knjige nam ne bodo delale težko, ker je tuja literatura bogata in je treba le prevodov. Nado imam, da se nam posreči priti do zaželenega smotra, da bodo merodajni faktorji tu, ko gre za živo potrebo, pristopni za naše razloge in da bomo kmalu v položaju, otvoriti v Ljubljani višjo trgovsko šolo. V to pomozi Bog!

Nemška manjšina, ki baje v odseku ni bila proti predlogu, se je nakrat premislila in zborniški svetnik Karol Luckmann je izjavil, da ne more glasovati za predlog združenih odsekov, češ da je ta predlog mnogo prezgoden; slovenski jezik da še ni dosti razvit in da tudi ni potrebnih učil za tak zavod. Trgovina in industrija sta internacionalni in bilo bi umestnejše, da se ustanovi akademija z nemškim učnim jezikom. Za slovensko trgovsko akademijo pa nedostaja ne samo učil, ampak tudi potrebnih učnih moči. Preteklo bo še petdeset let, predno bo slovenski jezik sposoben za učni jezik na takem zavodu. Stvar bi bilo še pretresati v ožjem odseku.

Drugi zborniški tajnik dr. Murnik izjavi, da so razlogi, katere je predgovornik navajal, taki, kakor se navadno navajajo, kadar gre za slovenske šole! V debato se ne more in neče spuščati, ker se je stemi razlogi že prej pečal. Gosp. Luckmann je rekel, da s to šolo se lahko počakamo petdeset let, a govorniku se zdi, da bi bilo čez 50 let ravno tako prekmalu kakor danes, če nas bodo ovirali taki „razlogi“. V ostalem pa povdarja govornik: Dežnika niso prej izumili, predno je padel prvi dež, in prva učna knjiga se pri nobenem narodu ni prej izdala, predno se je ustanovila prva šola. Če vsaka primera šepa, šepa ta zlasti v tem, da bomo Slovenci veliko prej dobili prvo učno knjigo za višje trgovske šole, kakor pa je dobilo človeštvo prvo marelo!

Pri glasovanju bil je predlog odsekov glede ustanovitve slovenske trgovske akademije v Ljubljani sprejet z 12 proti 2 glasovoma. Proti predlogu sta glasovala gg. Luckmann in Baumgartner.

Končno predlagal je podpredsednik Klein, naj se za pospešitev malega obrta dovolj znesek 2000 kron. Predlog bil je soglasno sprejet, obrtnemu odseku pa se je naročilo, naj se o porabi tega zneska posvetuje ter zbornici svojedobno stavi primerne predloge.

Potem se je slavnostna seja ob polu petih popoldne zaključila.

V Ljubljani, 15. januarja.

K položaju.

Državnozbornske volitve bodo kmalu dovršene, in razni listi se že bavijo z vprašanjem, kdaj se snide parlament. Večina meni, da se zgodi to v prvih dneh februarja. Dotelej je torej še mnogo časa za različne kombinacije. Prva taka vest, ki je vzletela v nekem velikomestnem listu ter sedaj zanima liste, je trditve, da bo minister dr. Rezek odstopil, ter da pride na njegovo mesto mladočehski strankar. „Narodni Listy“ so to vest odločno prerekli. „Politik“ trdi, da dan, ko se snide državni zbor, sploh še ni določen. Razni češki poslanci, kakor dr. Kramář, dr. Kaizl, dr. Pacak in dr. Stransky, se mude na Dunaju ter so bili pri ministrih, katere so informirali o položaju med Mladočehi.

Za Dipaulijem dr. Ebenhoch.

Glavna dva klerikalna generala, baron Dipauli in gorenjeavstrijski deželni glavar dr. Ebenhoch sta pri državnozbornskih volitvah propadla. Oba sta izjavila, da ne kandidujeta več in ne sprejmeta nobenega mandata. Katoliška narodna stranka izgubi torej dva svoja voditelja, poslej je bode vodil dr. Fuchs, zborniški predsednik. „Linzener Volksblatt“ piše: „Ne le stranka, nego vsa dežela (Gorenje Avstrijska) mora obžalovati, da g. deželni glavar ni izvoljen državnim poslancem. Nikogar ni, ki bi mogel stopiti na njegovo mesto, in ki bi imel tolik vpliv kakor dr. Ebenhoch“. Za napredno misleče volilce pa je poraz Dipaulija in Ebenhocha veselo znamenje, da se niti klerikalci z največjim vplivom in z največjo močjo ne morejo več upirati v vseh avstrijskih deželah napredujoči svobodni misli. Celó v najklerikalnejši avstrijski deželi, v Tirolski je propadlo več klerikalnih kandidatov, kar je dokaz, da se je začelo celo Tirolcem svitati!

Vojna v Južni Afriki.

„Standard“ je spustil v svet nekaj za Angleže pomirljivih poročil, katere pa je težko verjeti. V Kaplandiji — trdi ta list — so vse železniške proge nedotaknjene, dasi so jih napadli Buri že opetovano. Vahodna kolona Burrov operira v majhnih četah med Graaf Reinerjem, Richmondom in Murraysburgom. Proti severu jim je povratek baje onemogočen. Zahodna kolona pod Hertzogom je 6. t. m. zasedla Calvinijo. Oni del, ki je med Fraserburgom in Sutherlandom, preganja angleška četa. Severni kor Burrov, ki je bil blizu Griquatowna, je napadel več posadk v takozvanem West Griqualandu. Posadka v Danielskullu, ki je štela 100 mož, se je branila tako dobro, da so Buri obleganje opustili ter se umaknili proti jugu proti Kenhardt. Kitchener javlja, da organizuje general Seattle v Kaplandiji kolono, s katero miali zajeti oddelek Hertzoga pri Sutherlandu. „Daily Mail“ poroča, da se doslej ni vedelo, da imajo Buri tudi v Kaplandiji topove. Ali Buri so topove lani, ko so se morali iz Kaplandije umakniti, zakopali ter jih sedaj odkopali.

Po najnovejših poročilih so se Buri pojavili že tudi v Tulbaghklóofu in v okraju Beaufortwest; dospeli so torej že do obrežnih okrajev. Angleški časopisi trdijo, da pristopajo Holandci k Burum v tako pičlem številu, da nadomeščajo komaj padle Bure. V Oraniju je bila blizu Senekalu bitka, takisto v Transvaalu. General Beyer pa je porušil progo pri Vaalfonteinu južno Pretorije. General Botha organizuje južno gore Magalies nove kolone za Kaplandijo. Seboj ima 3000 mož Angleži so se polastili zopet železniške proge v Delago, na njej pa opravljajo službo prav do Pretorije Portugizi. Do srede februarja dospe v Južno Afriko iz angleških kolonij 10.000 novih mož. Kitchenerjeva proklamacija na Bure ni dosegla skoraj nobenega uspeha. General Ben Viljoen se je izrazil napram nekemu ujetniku, da se vojna sedaj šele prav začne. Orožja in streljiva imajo Buri v izobilju ter ga morejo dobiti še iz inozemstva. Angležem primanjkuje zopet konj in konjenikov.

Dopisi.

Iz Idrije, 11. januarja. Toliko smeja ni še kmalo napravil kak dopis v častitem „Slovenec“, kakor brzojavka, katero je poslal dr. Šusteršič dne 12. t. m. z Dunaja. Mož, kateri je na shodu v Idriji zatrjeval svojim ovčicam, da dobe vse, kar si le zažele, ako izvolijo njega poslancem, drznil se je sedaj brzojaviti v svoj list poročilo, kakoršno je bilo pri nas že pred mesecem vsakemu, tudi najbolj neumnemu klerikalcu znano. Povedal je našim delavcem, da je interveniral pri ministru zaradi zboljšanja delavskih razmer, in ta mu je obljubil, da se morebiti že od 1. januarja 1902 iste izboljšajo. Res, to je novica, ki zasluži, da jo sporoči brzojavno? Ali Vam ni znano, da je to že stara tolažba, s katero se naši delavci že pol leta za nos vodijo? Seveda, gospod doktor, bili ste premalo informirani, ko ste se morali pelati tako hitro na Dunaj, kajti ko bi ne bili takoj odjadrati, utegnili bi bila peticija, katero je sklenil mestni zastop 10. januarja, Vas prehiteti, in potem bi se gospod doktor ne mogel pobahati, da je bil on prvi pri ministru. Čudno se nam le zdi, da niste tudi brzojavili, ali ste morali socialiste, ki so hkratu z Vami čakali pred ministrovimi vrati, kaj podkupiti, da so Vam prepustili prvemu vstop k ministru, kajti zdi se Vam to gotovo zelo važno, ker ima „Slovenec“ široko tiskano, da ste bili prvi Vi in potem šele socialisti. Naši delavci pa so iz Vaše brzojavke izvideli, da niste čisto nič dosegli, izvideli so, da jih hočete samo za nos voditi, kajti ako se gre k ministru, mora biti človek malo bolje informiran, kakor ste bili Vi, da ne pošilja še tisti peščici volilcev, ki jih ima za seboj, brzojavno takih neumnostij. Čestitamo! Našim delavcem pa povemo za danes samo to, da je peticije, katero je odposlalo županstvo na Dunaj, jako zbudila našega rudniškega nadsvetnika. Jeden klerikalnih denunciantov, katerih ima polno okrog sebe, in kateri fakično vodijo cel rudnik, je hitro stekel povedati, kdo izmed uradnikov odbornikov se je udeležil omenjene seje. Mi pomilujemo samo gospoda nadsvetnika, da nima toliko eneržije, da bi prišel sam k takim sejam, temveč pošilja svoje denuncijante poslušat, kaj kdo govori, da bi potem lahko proti komu nastopil. To pa mu povemo sedaj na vsa usta, da se mi ne bojimo nikogar, in da bomo postavnim potom vedno delali za koristi in pravice delavcev, in naj bode to komu všeč ali ne. Še jedenkrat mu povemo, da bodo zatirani delavci morali doseči svoje pravice, in ako sme dr. Šusteršič na Dunaj, bomo tudi mi smeli storiti svoje korake, če tudi nismo klerikalci. Oglasili pa se bomo v tem listu še večkrat in razodeli svetu marsikatero reč, katera bo razkrila naše razmere v polni luči. In naj dobi klerikalni zmaj v vsako čeljust še toliko zobov, če tudi nemških, uničili ga bomo pa vendar-le.

Iz Celja, 13. januarja. V sobotnem dopisu poročali smo, da je Kozje od zadnjih volitev nazadovalo za jeden glas. Z veseljem konstatujemo, da se je tu zgodila pomota, in da je bilo v Kozjem dne 11. t. m. oddanih za slovenskega kandidata deset glasov več kakor leta 1897. V vseh volilnih okrajih, razen Rogateca in Vitanja, smo torej povsod napredovali, kar mora vsakega Slovence z veseljem navdati.

Nemški listi s kakim „ponosom“ poročajo, da je dobil nemški kandidat na Vranakem tudi jeden glas, kar pa ni res, ter še jedenkrat konstatujemo, da so vsi svinjski trgi poklonili dr. Pommerju veliko „ničlo“. Ako morda nemški listi računajo, da je 0 = 1, potem imajo seveda prav.

„Die Wacht“ v Celju, ki je stopila v boj za dr. Pommerja prav po divjaško, tako da se je celo poštenim Nemcem že studila odurna pisava tega umazanega lista, ki je duševna hrana celjske fakinaže, prijavila je v zadnjem listu po vrsti imena vseh onih volilcev, ki so glasovali za dr. Dečkota. To je vsaj nekaj, za kar smo „celjski žabi“ prav hvaležni, in mi bi želeli, da bodo ta imenik ponatisnili vsi slovenski listi, in to ne samo jedenkrat, ampak tako dolgo, da bodo imena teh vrlih narodnih mož, ki so vkljub najhujšemu nasprotnemu pritisku in terorizmu stali kakor skala za našega kandidata, znal na pamet vsak slovenski kmet. Vi gospodje duhovniki, učitelji, trgovci in obrtniki, Vi zavedni kmetje celjskega okraja, ki nosite skoraj ves svoj denar v Celje, zapomnite si imena naših neustrašljivih boriteljev za narodne pravice, zapomnite si imena onih trgovcev in obrtnikov, ki so glasovali dné 11. t. m. za našega kandidata g. dr. Dečkota, zapišite si imena vseh v svoja srca, kajti ti so Vaši pravi, odkritosrčni prijatelji. „Kdor ni z nami, je proti nami“, pisala je „vahtarca“ dan pred volitvijo. Iz imenika, ki ga je prijavil naveden list, razvidite jasno, kdo je volil z nami in kdo proti nam, kdo je naš prijatelj, kdo naš sovražnik. In potem Vam pač ne bode težko se odločiti komu boste zanjprej nosili svoj denar. — Za prijavo imenika slovenskih volilcev pa smo „vahtarci“ tudi iz drugega vzroka hvaležni. Navedeni list in z njim seveda vsi nemškonacionalni listi — in tudi dr. Šusteršič v Ljubljani — pisali so vedno, da je Celje „deutsches Gebiet“, da v Celju ni Slovencev, razun par advokatov s svojimi pisarji. Ob priliki zadnjega ljudskega štetja pisala je „Deutsche Wacht“, da je med celjskimi Slovenci komaj par advokatov in pisarjev, vsi drugi so hlapi in dekle, vojaki, jetniki itd. Danes pa med slovenskimi volilci „Deutsche Wacht“ sama navaja, da je volilo v mestu Celju slovenski (windisch): 25, reci petindvajset c. kr. državnih uradnikov, 24, reci štiriindvajset zasebnih uradnikov, deset odvetnikov in notarjev, šestindvajset obrtnikov, deset trgovcev, pet duhovnikov, osem c. kr. profesorjev, štirje učitelji in dva c. in kr. častnika v penziji — to je skupaj 114, sto štirinajst glasov samih zavednih, inteligentnih meščanov. Ker je pa bilo za dr. Dečka oddanih 115 glasov, a „Deutsche Wacht“ jednega volilca ni mogla „pogrnati“, dasi je vsakega volilca Slovence po petkrat zabeležila, izmislila si je prav nesramno šalo, da je volil s Slovenci tudi jeden cigan! Kaj si bo neki mislil oni vrli volilec, ki se je nalašč med Nemce vrnil in volil slovenski, ko bo čital, da ga je „Vahtarica“ spoznala „ciganom“. Mi prav odkrito povemo, da bi nas jako veselilo, ako bi bilo med nami več takih „ciganov“. Ker pa poznamo dobro dotičnega gosp. volilca, ki sicer ni cigan, pač pa navdušen Slovan, moral je dotični cigan, katerega navaja „vahtarica“, gotovo voliti z Nemci, čemur se pač ne smemo čuditi, kajti naši nemški očetje bili bi v svojem velikem strahu za Pommerjev mandat upisali tudi culukafre med volilce. Prepričani pa smo, da je bilo na nemški strani več „ciganov“, kajti huronsko upitje pri bakljadi zvečer dozdevalo se nam je, kakor bi prihajalo naravnost iz kacega ciganskega tabora. Sicer so pa tudi za slovenske glasove prav pošteno „ciganili“. „Celjska žaba“ pa se je s svojo surovo pisavo prav imenitno blamirala, in odprla celo nemškimi krogom oči, da je vse, kar piše „vahtarica“ gola laž in humbug, in ne bo ga pač človeka več, ki bi zanjprej trdil, da je Celje nemško.

S Štajerskega, 13. januarja. V teku volilne dobe smo uredniku „Slov. Gospodarja“ neštevilnokrat dokazali, da je vedoma lagal ter koval lažnjive dopise. Niti enega slučaja nam ni mogel ovreči. Zato pa smo prorokovali, da bode dne 3. januarja promoviran doktorjem lažij. Danes radi pripoznamo, da je cum applausu doprinesel dokaz, kako velike zmognosti ima za — laži. Pa tudi neumen je. Njegov „Slov. Gospodar“ piše: „G. Mlakar niti ne pride v ožjo volitev, ampak nemški kon-

servativec in bauerbündler. Pri ožji volitvi bi bil gotovo bauerbündler izvoljen, ker bi socialdemokrati potegnili z njim in konservativec bi propadel tudi, ako bi Slovenci glasovali v ožji volitvi zanj. Zato se bo Mlakar odpovedal, da bo potem že privrati izvoljen z nadpolovično večino!" Dr. Lažnik gotovo ni pomislil, kako veliko neumnost je s temi besedami zapisal! Če je dobil konservativec že pri prvi volitvi s pomočjo Slovencev nadpolovično večino, moral bi jo tudi dobiti pri ožji volitvi. Zgoraj navedene smešne besede „Slov. Gospodarja“ so najboljši dokaz, da je imel „Slov. Narod“ prav, ko je ožigosal ravnanje mariborske klike pri Mlakarjevi kandidaturi! Morsey ni Slovincem ničesar obljubil, slovenski volilci so pa na komando zatajili svojega kmečkega kandidata in narodnost! S takimi neumnimi dopisi meče dr. Lažnik v „Slov. Gospod.“ na škofovo povelje slovenskemu ljudstvu pesek v oči! Naši takozvani „prvaki“ pa mirno in ravnodušno gledajo, kako se ubogo ljudstvo slepi, da le njim pšenica cvete. Treba bo pri nas še mnogo dela, da se ljudstvu v pravi luči pokaže ne le mariborska klika, temveč tudi naši „prvaki“! Pa brez zamere, „prvaki“! Dan plačila pride!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. januarja.

— Osebnosti. Deželno sodni svetnik v Kranju gosp. Pavel Juvančič in okr. sodnik v Krškem g. Ivan Pogačnik sta s privoljenjem pravosodnega ministrstva zamenjala svoji službeni mesti.

— Slovenska trgovska akademija in nemške stranka. V slavnostni seji trgovske in obrtniške zbornice storjeni sklep, ustanoviti v Ljubljani trgovsko akademijo, je obudil splošno radost v vseh, da naše gospodarstvo zanimajočih se krogih, saj je očitno, da bo trgovska akademija povzdignila našo trgovino in s tem občno blago stanje. Žal, da sta pri ti priliki zastopnika nemške stranke postopala tako, da se njihovo postopanje nikakor ne more imenovati lojalno. Tacega postopanja bi pač ne bili pričakovali od gg. Luckmanna in Baumgartnerja v slavnostni seji! Gg. Luckmann in Baumgartner sta natančno vedela, da je zbornici na tem, naj bi se v slavnostni seji prav z ozirom na slovesni značaj te seje vsi nasveti soglasno sprejeti. Po njihju postopanju v odseku, kjer sta se udeležila detaljnih posvetovanj, je bila zbornica opravičena misliti, da sta zadovoljna s stavljnim nasvetom, in da bodeta zanj glasovala v slavnostni seji. Če bi bila gg. Luckmann in Baumgartner le namignila, da mislita nasprotovati predlogu, naj se ustanovi slovenska trgovska akademija, bi zbornica te zadeve ne bila spravila v slavnostno sejo, prirejeno v proslavo svoje petdesetletnice, ampak bi jo bila odložila do prihodnje seje. Zbornični slovenski člani so bili prepričani, da obvelja predlog brez nasprotstva, in da bo soglasno sprejet. Lahko si je torej misliti, kako so strmeli, ko je v slavnostni seji vstal g. Luckmann in predlog pobijal, in kako so strmeli, ko sta gg. Luckmann in Baumgartner proti predlogu glasovala. Nekateri zbornični člani so bili ogorčeni, in temu se ni čuditi, ker je g. Luckmann svoj ugovor jako plitvo utemeljeval. To utemeljevanje kaže, da spada tudi g. Luckmann med tiste, ki se niso ničesar naučili in niso ničesar pozabili, da živi še vadno v tistih idejah, ki jih je nemška stranka na Kranjskem zastopala pred 30 leti, in si šteje v dolžnost, nasprotovati vsakemu napredku na slovenski podlagi. G. Luckmann ni mogel navesti niti sence kakega razloga zoper potrebo, ustanoviti trgovsko akademijo. S tem je priznal, da je tak zavod potreben. Ugovarjal je samo, da bi se ustanovila slovenska trgovska akademija in utemeljeval svoj govor z razlogi, katere čujemo pri vsaki priliki, kadar se gre za ustanovitev kakega slovenskega zavoda. Gospod Luckmann je ugovarjal ustanovitvi slovenske trgovske akademije, češ, da ni učnih knjig, da ni učnih moči, in da slovenski jezik ni dovolj „izobražen“ za poučevanje. Kar se tiče učnih knjig, se je g. Luckmann že v dotični seji dobro odgovorilo. Učne moči so že zagotovljene, in sicer popolnoma kvalificirane in praktično izvežbane, o „izobraženosti“ slovenskega jezika pa g. Luckmann absolutno ni kompe-

tenten soditi, ker je slovenskega jezika zmogel le toliko, kolikor ga potrebuje za vsakdanjo rabo, za občevarje z delavci in s posli, sicer pa se nikdar ni zanimal za razvoj našega jezika, in dasi deželni poslanec, morda niti ne ve, da uraduje deželno knjigovodstvo izključno v slovenskem jeziku, in rešuje v tem jeziku tudi najkompliciranije zadeve. Kar se tiče torej sposobnosti našega jezika, naj bo g. Luckmann — ki je že večkrat pokazal, da sam niti v nemščini ni posebno dobro podkovan — le brez skrbi, prav tako, kakor naj si ne bell glave, kje dobimo učne moči in učne knjige. Kar je bilo v Pragi, v Lvovu, v Pešti, v Zagrebu in v Trstu mogoče doseči, to se do seže tudi v Ljubljani zalio nasprotovanju gg. Luckmanna in Baumgartnerja, toliko prej, ker proti potrebi nasvetovane ustanovitve nista mogla navesti niti najmanjšega ugovora.

— Kranjski Torquemada. V svoji pisarni, v hiši rajne gosp. Ovičarjeve, je dr. Šušteršič etabliral cel inkvizicijski urad. Iz vse duše hrepeni da bi se mogel kopati v liberalni krvi, kakor nekoč blaženega spomina veliki inkvizitor Torquemada. Ali bi nas liberalce natezal, in sekal sčipal z razbeljenimi kleščami in sežigal na grmadah, če bi mogel. Ker je pa katoliška cerkev obranila „sveto inkvizicijo“ samo še na papirju, moči pa nima nobene več, je tudi dr. Šušteršič primoran, zatekati se k sodišču in se zadovoljevati z zadostjenjem, ki ga je tam dobiti. Mnogo to sicer ni, a bolje nekaj kakor nič, si misli dr. Šušteršič in toži zdaj kar po vrsti vsacega, kdor le kako besedo proti njemu zine. Kaplanje služijo za vohune. Tu in tam nastopa kak kaplan tudi kot agent provocateur. Tako bomo v kratkem imeli priliko videti celo vrsto obravnav, pri katerih bo dr. Šušteršič nastopal v ulogi kranjskega Torquemada. No, na srečo toži dr. Šušteršič tudi naš list zaradi žilindre, in to nam daje veselo upanje, da bo Šušteršičevemu nastopanju v ulogi inkvizitorja Torquemada kmalu konec.

— Državnozbornske volitve na Primorskem. Pri volitvi iz tretjega kolegija v Trstu je bil, kakor smo že včeraj javili, izvoljen laški kandidat Leop. Mauroner. Dobil je 2710 glasov, dočim je slovenski kandidat dr. Rybač dobil 1988 glasov. Tržaška okolica se je tudi pri tej izvolitvi znamenito držala in pokazala svojo narodno zavednost. Okoličanov se je udeležilo volitve 90%, kar je izredno mnogo. Včeraj se je volilo veleposestvo v Istri in na Goriškem. V Istri je bil izvoljen marki Polesini Na Goriškem je zmagal dr. Verzegnassi, ki je dobil 165 glasov, njegov slovenski protikandidat Kocijančič je dobil 62 glasov, samostojni kandidat grof Dubsky pa 21 glasov. Pri tej priliki naj omenimo, da je „Hrvatsko Pravo“ včeraj priobčilo članek „Zašto nazadnje hrvatsko v Istri?“ V tem članku dokazuje rečeni hrvatski list, da je dr. Laginja propadel, ker hrvatska stranka v Istri ni ostala samo narodna stranka, ampak se pridružila „Slovenčevi“ stranki in s tem provzročila razpor v Istri. Omejujemo se iz umljivih razlogov na to, da za beležimo ta glas brez komentara. Konstatujemo samo še to, da se je dr. Laginja udeležil katoliškega shoda v Ljubljani, kamor niso prišli tržaški voditelji in tudi ne Spinčič.

— Največja nesramnost „Slovenca“. V št. 9. je prinesel „Slovenec“ dopis s Štajerskega, v katerem „nekdo“ piše: „Proti volji duhovnikov se ne sme ničesar zgoditi“, to načelo je tako neumno, da ga na Štajerskem sploh še nihče ni imel v mislih. In to „neumno načelo“ je lansko leto „Slovenec“ zagovarjal v uvodnem članku v dopisu, v katerem je trdil „Slovenec“, da ga je dobil s Štajerskega. Sedaj pa piše isti „Slovenec“, da na to „neumno načelo“ na Štajerskem nikdo misli ni. To je zares največja nesramnost, sposobni za tako hinavsko pisanje so le nekateri duhovniki na Štajerskem, kakor dr. Lažnik v Mariboru in pa „Slovenčevi“ uredniki!

— Konsumske krčme. Upravno sodišče je razsodilo, da smejo pridobitvene in gospodarske zadruge, četudi so po svojih pravih opravičene, prodajati svojim članom različno blago, tem članom le tedaj čez ulico točiti pivo in vino, če imajo za to posebno koncesijo. Bojimo se, da ostane tudi ta razsodba le na papirju.

— Nova drama. Gosp. Eng. Gangl je izročil intendanci slovenskega gledališča novo dramo v štirih dejanjih.

— Redni občni zbor „Sokola“, ki se vrši jutri zvečer v telovadnici, se začne nekoliko pozneje, nego je naznanjeno, to pa iz ozira na koncert gospodične Maje Markeze Strozzi, ki je ob 8. uri v veliki dvorani. Obiskovalci koncerta torej se pridejo pravočasno do volitev, ker se bode posebno glede te točke počakalo nekoliko, da se vsi člani lahke udeležijo volitve. Člani pa, ki bi ne obiskali koncerta, lahko pridejo ob napovedani uri, da se porazgovore mej seboj o društvenih razmerah, posebno pa o volitvi odbora.

— Društvo zdravnikov na Kranjskem. V soboto, dne 19. januarja 1901 ob 6. uri zvečer vrši se v bralni sobi izvanredni občni zbor. Dnevni red: 1. Poročila odbora. 2. Volitev predsednika. 3. Demonstracije. 4. Slučajnosti.

— „Glasbena Matica“. Radi jutrišnjega koncerta v „Narodnem domu“ in občnega zbora „Sokola“ se preloži pevskava za moški zbor „Glasbene Matice“ na petek, dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer. Ker se pevski večer bliža, prosimo gospode pevce, naj pridejo polnoštevilno k vajam.

— Kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“ občni zbor, bode v sredo dne 6. februarja. t. l. Vabila se bodo cenjenim gg. členom še pravočasno dostavila.

— Tyršev večer, ki so ga priredili telovadci „Celjskega Sokola“ minolo soboto v „Narodnem domu“ v Celju, je bil prav dobro obiskan. Brat Smertnik je oficialno pozdravil vse navzoče ter jim v kratkih besedah razložil namen teh večerov, ki jih bodo skušali telovadci „Celjskega Sokola“ prirediti še veliko. Prvi telovadski večer je pokazal, da ti večeri nikakor ne bodo alicni običajnim „kneipam“ nemških telovadnih društev, dasi na teh večerih ne bo izključeno petje, godba in prosta zabava. Sokolovi tamburaši so k zabavnem delu tega večera kaj uspešno pripomogli. Prav mojstrski so proizvajali naše narodne skladbe. Brat Smertnik nam je podal v svojem predavanju životopis genialnega ustanovitelja Sokolstva, dra. Miroslava Tyrša. S tem pa je dobil cel večer resen, da, uprav slavnosten značaj, videlo se je, da hočejo telovadci „Celjskega Sokola“ posvetiti primerno skrb tudi drugim smerim sokolskega delovanja in pa pred vsem duševni izobrazbi. Pokazalo se je baš na tem večeru, da se počasi razjasnjuje tudi med nami pojmovanje o Sokolstvu, in veliki duh Tyršev je prašinal vse poslušalce, ter jih navdušil k vztrajnemu delu, k pravi domovinski ljubezni, ki žrtvuje vse v dosego vzvišenih ciljev Sokolske ideje. In prav so imeli telovadci „Celjskega Sokola“, da so priredili prvi svoj „telovadski večer“ na slavo Tyršu, saj je ustanovil Sokolstvo vsem Slovanom.

— Akademsko tehnično društvo „Triglav“ v Gradcu priredi v proslavo svoje petindvajsetletnice dne 3. svečana t. l. v dvoranih „Narodnega doma“ v Mariboru veliko slavnost z nastopnim vsprodom: Banket, ob 1. uri popoldne (kuvert za osebo 3 krone). Koncert, ob 8. uri zvečer. Veliki ples. Vsa ona slavnostna društva in cenjeni gostje, ki nameravajo se tudi banketa udeležiti, naj blagovolijo naznaniti to odboru društva „Triglav“ vsaj do 22. t. m. Slavna društva naj blagovolijo tudi število onih cenjenih členov javiti, ki mislijo banketu prisostvovati. Oficialna vabila razpošiljala se bodo v kratkem. Vsi oni cenjeni gostje, katerim bi se iz pomote ne doposlala vabila, prosijo se, da to takoj javijo odboru, ker bode veljalo vabilo kot le gitimacija za vstop.

— Gorelo je te dni pri posestniku Jerneju Kvedru v Št. Vidu pri Prevojah. Škode je 2400 K.

— Ustrelil se je v Žužemberku višji finančni paznik g. Fran Prosenec. Vzrok samomoru je bila nesrečna ljubezen.

— Ogenj v dimniku. Sinoči ob 7. uri so se unele saje v dimniku na hiši pekarskega mojstra Jeana Schreya v Gradišču št. 5. Ogenj je pogasil dimnikar, še predno je stopila požarna bramba v akcijo.

— Vojaškega beguna Gregorja Sterzinarja s Hraba iščejo. Pravijo, da je pobegnil v Ameriko.

— Neroden voznik. Posestnik M. K. iz Zgornje Hrušice je vozil včeraj popoldne po sv. Petra cesti tako nerodno, da je pri

znamenju zadel v vlakarski voz Franceta Novaka in predrl streho.

— Kitaro ukradel je neznan tat gostilničarju Josipu Plankarju na Dolenjski cesti št. 32. Policija je tata baje že izsledila. Tat je neki kitaro bil že prodal.

* Panika v gledališču. V židovskem gledališču v Chicagu je nastala 13. t. m. med predstavo radi krika, da gori, velika panika. Gledalci, okoli 800 ljudi, so vrli proti izhodu ter do smrti pomandrali 3 ženske, 3 dekleta in 1 dečka. 22 oseb pa je ranjenih.

* Vihar ob japonskem nabrežju. Iz Yokohame poročajo, da je divjal ob vshodnji obali Japonske 10. t. m. tak vihar, da se pogreša 400 ribičev.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gradec 15. januarja. Pri današnji državnozbornski volitvi iz veleposestva so bili voljeni grof Stürgk, grof Attems, baron Mascon in baron Hackelberg.

Dunaj 15. januarja. Pri včerajšnji volitvi v dolnjeavstrijskih mestih so bili krščanski socialisti zopet poraženi. Izgubili so tri mandate, v Badenu, kjer je izvoljen liberalce Marchet, v Št. Pölten, kjer je izvoljen nacionalce Vökl in v Korneuburgu, kjer pride do ožje volitve mej nacionalcem in socialnim demokratom. Na Dunaju sta obe stranki ohranili svojo posest, vendar se je številno krščanskih socialcev znatno skrcilo.

Dunaj 15. januarja. „Ostd. Rundsch.“ naznanja, da prirede nemški radikali na dan otvoritve drž. zbora na Dunaju veliko zmagovalje. Demonstrativni namen tega zmagovalja je očiten. Sinoči so nemški liberalci slavili ohranitev svojih dunajskih mandatov. Odposlala se je v Wels brzojavna zahvala, da so ondodni „vrli kmetje“ strmoglavili Ebenhocha. Neki večerni list omenja prav dobro, da bi dr. Menger, ki je nasvetoval dotično brzojavno zahvalo, moral vendar vedeti, da je Wels mesto in da Ebenhocha niso strmoglavili kmetje, ampak meščani.

Milan 15. januarja. Zadnji čas je tu, v Bresciji in v okolici umrlo več sto otrok, ki so bili oboleli za davico. Zdaj se je razkrilo, da so umrli, ker je bil proti davici porabljeni serum zastrupljen. Sodišče je dalo tovarno za izdelovanje seruma zapreti.

Pariz 15. januarja. V včerajšnji seji je posl. Sembat interpeliral vlado zaradi pisma, ki ga je papež pisal pariškemu nadškofu, v katerem pismu se je izrekel zoper zakonski načrt proti katoliškim redovom, ki zbirajo ogromna premoženja. Sembat je rekel, da je papeževo pismo tako, da bi se vlada lahko poslužila kazenskega zakona. Govornik je zahteval, naj se vlada odločno upre vmešavanju cerkve v notranje zadeve Francije. Ministerski predsednik je rekel, da ima papež kot poglavar cerkve pač pravico izreči o kaki stvari svoje mnenje, a tudi država ima svoje pravice in bo znala poskrbeti, da bo papež te pravice spoštoval. Vlada sodi, da papež ne bo delal proti nasvetovanemu zakonu zoper katoliške rodove, kadar bo zakon sprejet, če pa bi to storil, bo vlada vedela, kaj jej je storiti. Zbornica je vladi izrekla zaupnico, sprejemši dnevni red, ki pravi: Zbornica odobrava vladno izjavo in se zanaša, da bo vlada z vso odločnostjo branila pravice države.

London 15. januarja. Iz Washingtona se poroča, da se je vodja Filipincev udal Američanom.

London 15. januarja. Iz Tientsina je došlo poročilo, da je ruska armada zapustila provincijo Čili in da je na potu v Mukden. V Pekinu in v Tientsinu je ostalo samo 1000 mož v varstvo ruskega poslaniškega osebja.

Izjava.*

Z ozirom na govorice, da sem jaz pri državnozbornski volitvi agitiral za „Slovenčev“ kliko, izjavljam, da sem agitiral na svojo pest, iz prepričanja, za na-

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

rodno-naprednega kandidata, sedanjega drž. poslanca g. dr. Tavčarja, ne da bi me bil kdo prosil, a ne da bi bil zato le kak vi-nar dobil.

F. Baraga.
alikariki mojster.

Se dobiva povsod!
Kalodont
neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 304-3 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Januar	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Temperat-ura v °C	Vetrovi	Nebo	Močilo v 24 urah
14	9. zvečer	749.3	-7.8 al. svzhod	jasno	0.0 mm.	
15	7. s jutraj	749.2	-13.4 sr. svzhod	jasno		
	2. popol.	748.5	-5.1 brezvetr.	oblačno		

Srednja včerajšnja temperatura -7.1°, nor-male: -2.6°.

Dunajska borza

dne 15. januarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.30
Skupni državni dolg v srebru	98.15
Avstrijska zlatna renta	117.25
Avstrijska krona renta 4%	98.30
Ogrska zlatna renta 4%	117.25
Ogrska krona renta 4%	92.2
Avstro-ogrski bančni delnice	170.2
Kreditne delnice	661
London vista	240.60
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.85
20 mark	23.63
20 frankov	19.16
Italijanski bankovci	90.75
C. kr. cekini	11.36

Ljubljanska kreditna banka

Laibacher Creditbank

v Špitalskih ulicah št. 2
menjalnica v pritličju

sprejema vloge na hranilne knji-žice ter iste obrestuje po 4% od dne vloge do dne dviga,
2% rentni davek od teh hranilnih vlog plača sama.

Ljubljanska kreditna banka

izplača tudi večje svote brez od-povedi. (11-12)

Zunanjim vlagateljem

so na željo pošto hranilnične položnice na razpolago v svrhu poštne proste vpošiljatve zneskov.

Ludmila Dolenz naznanja v svojem in v imenu svojih sinov Vik-torja in Edvarda, kakor tudi v imenu ostalih sorodnikov globoko potrta tužno vest, da je njen nepozabni soprog, oziroma oče, gospod

Franc Dolenz

trgovec v Kranju, občinski svetnik mesta Kranj, imejitelj zlatega križca s krono za zaslug

po kratkem, težkem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, danes ob 6. uri zjutraj v 69. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb druzega rajnika bo v čet-tek, dne 17. t. m., popoldne ob 2. uri. Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji mestni župni cerkvi. (126)

V Kranju, dne 15. januarja 1901.

Potrtem srcem javljam vsem sorod-nikom, prijateljem in snancem preša-lostno vest, da je moja predraga nepo-sabna sestra, gospodična

Marija Budnar

upraviteljica c. kr. glavnega poštnega in brzojavnega urada v Gorici

po kratki in hudi bolezni danes ob pol 12. uri popoldne v 28. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Truplo predrage ranjke se blagoslavi v torek, dne 15. t. m., popoldne v Go-rici ter se potem prepelje k sadnjemu počitku v Ljubljano.

Pogreb se bo vršil v sredo, dne 16. t. m. ob 2. uri popoldne s južnega kolodvora na pokopališče pri sv. Krištofu. Svete maše zadušnice se bodo da-rovale v ravnih cerkvah.

V Ljubljani, 13. januarja 1901.

(125) Janko Budnar.

Mesto vsacega druzega obvestila.

Lepo stanovanje

obstoječe iz 4 sob, s pritliklinami in upo-rabo vrta, se odda za majnikov, event. februarjev termin.

Povpraša naj se v upravnistvu „Slov. Naroda“.

(116-1)

Spreten, neoženjen

mesar

se vsprejme za dobro mesarijo. Ako pre vzame na račun, treba je nekoliko kapitala.

Povpraša naj se v upravnistvu „Slov. Naroda“.

(119-1)

Proda se

zaradi bolezni posestnika

lepo posestvo

v velikem kraju na Spodnjem Štajerskem, blizu železnice, na katerem je že mnogo let mesarija in krčma s prav dobrim uspehom. Cena 28000 K. Travnikov in njiv je blizu 9 oralov ter nekoliko gozda. Po-lovica kupnine ostane lahko vknjižena na posestvu.

(82-3)

Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

VABILO

k

domaćemu

plesnemu venčku

kateri bo

dne 16. januarja t. l.

ob 8. uri zvečer

v prostorih hôtela „Lloyd“.

Svirala boe sl. c. in kr. vojaška godba.

Vstopnina 40 kr.

K obilni udeležbi vabita vse p. n. častite goste in poznate najljubšeje (103-2)

Karol in Josipina Počivaunik.

Hiša na prodaj!

Iz proste roke proda se pod jako ugodnimi pogoji

hiša v Krakovskem predmestju obstoječa iz 3 sob, 2 kuhinj, velikega dvo-rišča in velikega vrta. (81-3)

Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiš. Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Raiding v Steyr, v Linc na Du-naj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m s jutraj osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob ne-deliah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m do-poldne osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Raiding v Steyr, Linc, Budejovice, Pizen, Marijine vate, Heb, Franzove vate, Karlove vate, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Praga v Novo mesto in v Kečevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m s jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m s večer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiša. Ob 5. uri 15 m s jutraj osonni vlak s Du-naja via Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Pizna, Bu-dejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak s Dunaja via Amstetten, Kar-lovih varov, Heba, Marijinih varov, Pizna, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak s Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m z večer osonni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih in Linc. — Praga iz Novega mesta in Kečevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m s jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m z večer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m s jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m z večer. — Prihod v Ljub-ljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m s jutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m z večer.

Na račun zelo ugodno

odda se 1. majem t. l. dobro znana

gostilna

v letovišču „Laverca“

pri Ljubljani, poleg postaje.

Izvrševanje obrta izročilo se pa bode le zanesljivi, poštini in posebno v kuhinj-ski stroki zelo večji gostinčarki (vdovi ali samici) z doraslo hčerko, oziroma kako sorodnico, proti primerni kavciji.

Natančne poizvedbe pri posestniku in vinskem trgovcu Karolu Lenče-tu na Lavercl.

(86-3)

Lepa nova hiša

z veliko kletjo

pripravna osebno za vinsko trgovino, ker je v hiši uže go-stilna, se iz proste roke pod ugodnimi pogoji

(99-2)

proda.

Resni kupci naj se obrnejo do lastnika

Matija Dolničarja

v Trbevljah na Vodi.

Mizarska zadruga v Gorici

lišče trgovski izobraženega (108-3)

vodjo trgovine

na eksport mizarskih izdelkov. Ponudbe takoj trgovski-obrtni zadrugi v Gorici.

V najem ali na račun se odda takoj za več let

pekarija in gostilnica

v Radovljici pri Pernusu na glavnem trgu. Najemniki se vabijo na ogled in po-govor. (121-1)

Šivilja

se vsprejme takoj pri

(124)

A. Singer

Gospodske ulice šte. 4.

Spretna prodajalka

posebno za manufakturo, se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji. Priljetne osebe z več-letno prakso imajo prednost. Znanje nem-ščine in slovenščine pogojeno.

(122-1)

Marija Mauchler

Ruden, Koroško.

Predivo

kakor tudi

vse druge deželne pridelke

kupuje najdražje

Anton Kolenc

trgovca v „Narodnem domu“ v Celji.

Kdor ima veliko prediva, naj naznani zadnjo ceno in množino. (117-1)

Jamščine zmožna

prodajalka

obeh deželnih jezikov zmožna, iz dobre hiše se vsprejme proti dobri plači v trgo-vino z mešanim blagom v nekem kraju ob južni železnici. (118-1)

Ponudbe s priloženo fotografijo pod „C. L. 45“ upravnistvu „Slov. Naroda“.

Veľefino surovo maslo

prve planinske mlekarke zadruga

prilporoča

Edmund Kavčič

Prešernove ulice, nasproti glavni pošti.

Istotam:

(12-11)

Fina narezana svinjska gnjat, an-gleški Victoria-Punsch-Extrakt, iz-borna zaloga finega vina.

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom

razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatnin

Most (Brux) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka . . . gld. 3.75

Prava srebrna remontoarka . . . 5.80

Prava srebrna verižica . . . 1.20

Nikelnasti budilec . . . 1.95

Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznanih pisem. (2611-9)

Ilustrovan katalog zastoj in poštne proste.

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme

In poverjeni zalagatelj ces. kr. unil. blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavemu občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepre-močljivih havelokov po najnovejši fa-coni in najpovoljnejših cenah. Angle-ško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

Gospodom uradnikom se pripo-roča za izdelovanje vsakovrstnih uni-form ter preskrbuje vse zraven spe-dajoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. justič-nim uradnikom pa za izdelavanje

talarjev in baretov. 3

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo naj-večjo zalogo vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budlik in salon-skih ur, vse samo dobre do najljubše kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih in sten-skih urah so vedno v zalogi. 3

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lov-skih in potnih daljno-gledov, kakor tudi vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vsa v to stroko spadajoča popravila in vnanja naročila točno in ceno. 3

Pri nakupovanju

suknenega in manu-fakturnega blaga

se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani

v Špitalskih ulicah šte. 4.

Velika zaloga

3

suknenih ostankov.